

*** Правове
регулювання
племінної справи у
тваринництві**

Виконала: Студентка 3 групи, 4 курсу
Пилипенко А.С.

Література:

1. Закону України "Про племінну справу у тваринництві» від 15.12.1993 № 3691-ХІІ
2. Інструкція з ведення племінного обліку в молочному і молочно-м'ясному скотарстві Мінагрополітики України; Інструкція, Форма від 30.12.2003 № 474
3. Інструкція з ведення племінного обліку в м'ясному скотарстві Мінагрополітики України; Інструкція, Форма від 06.06.2002 № 154
4. Про затвердження Положення про Державний реєстр суб'єктів племінної справи у тваринництві Мінагрополітики України; Наказ, Положення, Форма типового документа [...] від 13.06.2012 № 358
5. Про затвердження Інструкції з бонітування великої рогатої худоби молочних і молочно-м'ясних порід, [...] Мінагрополітики України; Наказ, Інструкція, Форма від 30.12.2003 № 474
6. Закон України «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин» Верховна Рада України від 04.06.2009 № 1445-VI

План:

1. Поняття племінної справи
2. Об'єкти та суб'єкти племінної справи
3. Племінний облік
4. Бонітування племінних тварин

Згідно зі ст. 1 Закону України від 15 грудня 1993 р. "Про племінну справу у тваринництві" (в редакції Закону від 21 грудня 1999 р.) **племінна справа** — це система зоотехнічних, селекційних та організаційно-господарських заходів, спрямованих на поліпшення племінних і продуктивних якостей тварин. її правове регулювання зумовлене потребою забезпечення породної чистоти вітчизняного тваринництва і виведення нових високопродуктивних порід тварин.

Об'єктами племінної справи у тваринництві відповідно до Закону України "Про племінну справу у тваринництві" є: велика рогата худоба, свині, вівці, кози, коні, птахи, риба, бджоли, шовкопряди, хутрові звірі, велика рогата худоба, свині, вівці, кози, коні, птахи, риба, бджоли, шовкопряди, хутрові звірі.

Одержані селекційним шляхом породи сільськогосподарських тварин мають певні сталі якості, що характеризують їх сільськогосподарську цінність і продуктивність. Втрата породної чистоти тваринництва може призвести до втрати цих якостей, що істотно зменшить продуктивність сільського господарства.

Усього в господарствах України розводять порід: великої рогатої худоби — 34, свиней — 10, овець — 10, коней — 9, птахів — понад 51, кролів — 5. Тварини кожної породи характеризуються специфічними біологічно-господарськими особливостями. їх можна розводити в певних геокліматичних та екологічних умовах України. Для забезпечення застосування інтенсивних технологій ведення тваринництва передбачається розвиток селекційної справи у тваринництві, спрямованої на виведення нових високопродуктивних порід тварин із сталими породними ознаками, а також на збереження їх породної чистоти й поліпшення породних ознак. Ця справа регулюється правовим інститутом племінної справи у тваринництві.

Суб'єктами племінної справи у тваринництві є:

- 1) власники племінних (генетичних) ресурсів;
- 2) підприємства (об'єднання) з племінної справи, селекційні, селекційно-технологічні та селекційно-гібридні центри, іподроми, станції оцінки племінних тварин;
- 3) підприємства, установи, організації, незалежно від форм власності, та фізичні особи-суб'єкти підприємницької діяльності, які надають відповідні послуги та беруть участь у створенні та використанні племінних (генетичних) ресурсів;
- 4) власники неплемінних тварин - споживачі племінних (генетичних) ресурсів та замовники послуг з племінної справи у тваринництві.

Племінний облік - це визначення та внесення до документів з племінної справи (племінної документації) суб'єктами племінного тваринництва даних про походження, продуктивність, тип, характер спадковості і наслідування господарсько-корисних ознак та інші індивідуальні якості тварин з метою одержання систематизованих відомостей, необхідних для ведення племінної справи.

Племінний облік має бути чітким, своєчасним і не громіздким. Він узгоджується з первинним зоотехнічним та бухгалтерським обліком і складається з таких елементів: ідентифікації (присвоєння клички та ідентифікаційного номера), зважування, промірів, запису інформації про тварину у відповідні форми племінного обліку.

Племінний облік має свої особливості залежно від виду сільськогосподарських тварин і здійснюється на основі таких нормативних документів:

1) Інструкції з ведення племінного обліку в молочному і молочно-м'ясному скотарстві, затвердженої наказом Міністерства аграрної політики України від 30 грудня 2003 р. № 474, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 21 січня 2004 р. за № 96/8695;

2) Інструкції з ведення племінного обліку в м'ясному скотарстві, затвердженої наказом Мінагрополітики України від 6 червня 2002 р. № 154, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 19 червня 2002 р. за № 517/6805;

3) Інструкції з ведення племінного обліку у свинарстві, затвердженої наказом Мінагрополітики України від 17 грудня 2002 р. № 396, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2002 р. за № 1028/7316;

4) Інструкції з ведення племінного обліку в конярстві, затвердженої наказом Мінагрополітики України від 15 жовтня 2003 р. № 364, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 30 жовтня 2003 р. за № 993/8314;

Як зазначалося вище, необхідною складовою племінного обліку є ідентифікація і реєстрація племінних тварин. Обов'язковість проведення цих операцій встановлюється законом. Так, у ст. 10 Закону України "Про племінну справу у тваринництві" встановлюються обов'язкові вимоги щодо ідентифікації, а у ст. 11 цього Закону - щодо державної реєстрації племінних тварин і племінних стад. Ідентифікації і реєстрації підлягають усі тварини, які перебувають, розводяться або утримуються на території України.

Ідентифікація тварин - це процес їх нумерації, присвоєння кличок, фотографування тощо, що забезпечує можливість формування інформації про кожну тварину зокрема та встановлення відповідності цієї інформації даній тварині. Тварині присвоюється індивідуальний ідентифікаційний номер, який не змінюється протягом її життя та є унікальним у межах одного виду тварин.

Для індивідуального контролю продуктивності й племінного обліку, а також обліку поголів'я тварин, необхідно, щоб кожна тварина мала особисту мітку, а племінні тварини маточного стада господарства – ще й кличку.

Державна реєстрація суб'єктів племінної справи у тваринництві племінних і підконтрольних тварин здійснюється шляхом внесення відповідних даних про них до державних книг племінних тварин, суб'єктів племінної справи - до Державного реєстру суб'єктів племінної справи у тваринництві, селекційних досягнень - до Державного реєстру селекційних досягнень у тваринництві. Державна реєстрація проводиться з метою формування інформаційних автоматизованих баз даних про племінні (генетичні) ресурси.

Суб'єкти племінної справи у тваринництві мають право на безоплатний доступ до даних державних книг племінних тварин, Державного реєстру суб'єктів племінної справи у тваринництві та Державного реєстру селекційних досягнень у тваринництві у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері тваринництва.

Ведення племінної справи у тваринництві неможливе без існування оцінки індивідуальних продуктивних і племінних якостей тварин, яка здійснюється шляхом процедури бонітування племінних тварин.

Бонітування - це індивідуальна комплексна оцінка тварин за племінними і продуктивними якостями, яка проводиться в усіх господарствах, що мають племінних тварин, незалежно від форми власності.

Метою бонітування є визначення комплексного класу тварин, залежно від якого визначається їх племінне та виробниче призначення і раціональне використання.

Тому правове регулювання процесу бонітування є диференційованим з урахуванням зазначених особливостей, що викладено у таких інструктивних документах: 1) Інструкція з бонітування великої рогатої худоби молочних і молочно-м'ясних порід, затверджена наказом Мінагрополітики від 30 грудня 2003 р. № 474, зареєстрована в Мін'юсті України 21 січня 2004 р. за № 95/8694; 2) Інструкція з бонітування великої рогатої худоби м'ясних порід, затверджена наказом Мінагрополітики від 6 червня 2002 р. № 154, зареєстрована в Мін'юсті України 19 червня 2002 р. за № 516/6804; 3) Інструкція з бонітування свиней, затверджена наказом Мінагрополітики від 17 грудня 2002 р. № 396, зареєстрована в Мін'юсті України 29 грудня 2002 р. за № 1027/7315; 4) Інструкція з бонітування овець, затверджена наказом Мінагрополітики від 16 липня 2003 р. № 242, зареєстрована в Мін'юсті України 5 серпня 2003 р. за № 679/8000.

